

# *Carpinus betulus*

grab pospolity

Synonim łaciński: *Carpinus caucasica*



(C) fot. Gabriel Tomżyński

Rodzime drzewo osiągające 15-20 m wysokości. Gatunek wykorzystywany w ogrodach i parkach do tworzenia formowanych żywopłotów i szpalerów. Wraz z bukiem najlepiej znosi strzyżenie i zacienienie spośród wszystkich krajowych drzew liściastych. Tworzy krótki, pojedynczy lub wielokrotny pień o nierównej powierzchni, zanikający w górnej części. Korona miotłasta, owalna, osiąga 10-15 m średnicy. Pień i konary pokrywa gładka, szaropopielata kora, miejscami z podłużnymi, jasnymi smugami. Młode pędy cienkie i wiotkie, lekko zygzakowate, zielone, z drobnymi przetchlinkami i włoskami. Liście eliptyczne, ciemnozielone, mają do 12 cm długości i do 7 cm szerokości. Na blaszkach liściowych widocznych jest 10-15 nerwów, ich brzegi są podwójnie piłkowane a cała powierzchnia pofałdowana jak harmonijka. Kwiaty są rozdzielнопłciowe, pozbawione okwiatu, wiatropylne, rozwijają się wraz z liśćmi pod koniec kwietnia i na początku maja. Kwiaty żeńskie są niepozorne, trudno je zauważyć, są zebrane w luźne kłosa na końcach pędów. Kwiaty męskie są zebrane w zwisające, dekoracyjne kotki długości 3-5 cm. Owoce w postaci małych, owalnych orzeszków o żeberkowanej powierzchni, zaopatrzonych w 3-5 cm długości skrzydełka. Skrzydełka są zbudowane z 3 kłap, z których środkowa jest ponad dwukrotnie dłuższa od pozostałych. Orzeszki są zebrane w luźne, nastroszone, zwisające owocostany o długości 10-15 cm, dojrzewają we wrześniu i październiku. Dojrzałe owoce stanowią pokarm grubodzioba (syn. pestkojad, grabołusk). Jesienią liście grabu żółkną, brązowieją i opadają. Ale u młodych roślin część zaschniętych liści utrzymuje się na gałęziach aż do wiosny. Preferuje gleby żyzne, ciężkie, umiarkowanie wilgotne, wapienne. Tworzy zespoły leśne zwane grądami. Rośnie stosunkowo wolno, jest też zaliczany do drzew krótkowiecznych. W wieku 80-90 lat osiąga swoją maksymalną wysokość. Dożywa zwykle nie więcej niż 100-120 lat. Jest jednym z najważniejszych rodzimych gatunków liściastych stosowanych do tworzenia żywopłotów, szpalerów, łuków, labiryntów i wszelkiego rodzaju rzeźb ogrodowych. Intensywnie cięte rośliny dają liczne odrośla i pozwalają szybko uzyskać efekt gęstych zielonych ścian.

autorzy opisu tekstowego: Grzegorz Falkowski; Związek Szkółkarzy Polskich

zasięg geograficzny

Europa, Azja Mniejsza, Kaukaz

grupa roślin	liściaste
grupa użytkowa	liściaste drzewa
forma	drzewo
siła wzrostu	wzrost typowy dla gatunku
pokrój	szerokostkowy
docelowa wysokość	od 15 m do 20 m
barwa liści (igieł)	jasnozielone ciemnozielone
zimozieloność liści (igieł)	liście opadające na zimę
rodzaj kwiatów	kwiatostan
barwa kwiatów	kremowe
pora kwitnienia	kwiecień maj
owoce	brązowe skrzydlaki
pora owocowania	wrzesień październik
nasłonecznienie	stanowisko cieniste stanowisko półcieniste stanowisko słoneczne
wilgotność	podłoże umiarkowanie wilgotne
ph podłoża	odczyn zasadowy
rodzaj gleby	przeciętna ogrodowa próchniczna gliniasta
walory	ładne jesienne zabarwienie odporność na zanieczyszczenia ozdobne z liści/igieł
zastosowanie	ogrody przydomowe parki zadrzewienia krajobrazowe szpaler żywopłót w grupach

autorzy opisu tabelarycznego: Grzegorz Falkowski; , Związek Szkółkarzy Polskich;

